

Vergaderjaar 2025–2026

22 054

Wapenexportbeleid

36 045

Situatie in Oekraïne

Nr. 479

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 februari 2026

In vervolg op de vorige update van leveringen van militaire goederen aan Oekraïne (Kamerstuk 22 054, nr. 463, dd. 10 september 2025) informeer ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp over de laatste stand van zaken omtrent de levering van militaire goederen aan Oekraïne. Nederland heeft sinds de aanvang van de grootschalige agressieoorlog circa € 14,3 mld. aan militaire steun begroot. De vertrouwelijke bijlage¹ bevat een totaaloverzicht van de tot en met 2 februari 2026 door Defensie geleverde goederen.

In het openbare overzicht vermeldt het kabinet de leveringen die nieuw zijn ten opzichte van het vorige overzicht (Kamerstuk 22 054, nr. 463, dd. 10 september 2025). Per levering wordt een afweging gemaakt of openbaarmaking mogelijk is. Voor de levering van militaire goederen door het Ministerie van Defensie en de industrie aan Oekraïne blijft de operationele veiligheid leidend in de afweging om informatie al dan niet openbaar te maken. Ook houdt Defensie rekening met de belangen van betrokken derde partijen, zoals internationale partners en het bedrijfsleven. Deze lijst is derhalve niet uitputtend.

Financiële stand van zaken levering van militaire goederen

De Nederlandse steun aan Oekraïne is omvangrijk en intensief. Mede dankzij de in de vorige update gerapporteerde versnellingsoperatie, waarbij € 2 mld. aan toekomstig budget versneld is gerealiseerd². Deze versnellingsoperatie is vervolgens in december 2025 mede dankzij uw Kamer verder versterkt door een eerste stap te zetten richting de invulling van de motie Klaver waarbij het kabinet onderbesteding van in totaal EUR

¹ Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Kamerstuk 22 054, nr. 463

700 mln. heeft aangewend ten behoeve van steun aan Oekraïne³. In totaal heeft Nederland daarmee in 2025 ca. € 5,6 mld. aan militaire steun geleverd. Het merendeel van het resterende bedrag van ca. € 14,3 mld. aan militaire steun door Nederland is reeds omgezet in concrete steunmaatregelen en bevindt zich in de uitvoering. De versnellingsoperatie is essentieel geweest aangezien de alsmaar intensievere Russische militaire inzet en agressie. Een sterke Oekraïense krijgsmacht is de eerste verdedigingslinie tegen de Russische dreiging ook richting de rest van Europa. Het is van groot belang dat de Oekraïense defensiecapaciteit en slagkracht verder wordt versterkt, ook voor de lange termijn. In de toekomst zal het voortzetten van steun door internationale partners aan Oekraïne daarom cruciaal zijn om de Russische agressie tegen te gaan of af te schrikken. Dit is ook door Nederland vastgelegd in een tienjarige bilaterale veiligheids-overeenkomst.⁴ Het kabinet roept internationaal onverminderd op tot burden-sharing.

De totale waarde van de geleverde militaire steun aan Oekraïne bedroeg op 2 februari 2026 ca. € 11,7 mld. Dit is een toename van € 2,98 mld. ten opzichte van de vorige leveringenbrief. De Nederlandse steun bestaat uit:

Type steun	31 aug. 2025		03 feb. 2026	
Directe levering (vervangingswaarde)	€	2,4 mld.	€	2,5 mld.
Commerciële verwervingen ¹	€	6,1 mld.	€	8,9 mld.
NAVO-fonds	€	0,18 mld.	€	0,18 mld.
Totaal	€	8,7 mld.	€	11,7 mld.

¹ Bestaat uit financiële realisatie waaronder voorschotten die een levering kennen in de nabije toekomst.

- Directe levering: De totale vervangingswaarde van de materiële steun bedroeg op 2 februari 2026 in totaal € 2,5 mld. Defensie zal het geleverde materieel uit eigen voorraad waar nodig zo spoedig mogelijk aanvullen of vervangen.
- Commerciële verwervingen: De waarde van de commercieel verworven militaire goederen ten behoeve van Oekraïne bedraagt op dit moment € 8,9 mld. Hieronder valt de totale bijdrage van € 750 mln. aan het NAVO-initiatief Prioritized Ukraine Requirement List (PURL), waarmee Nederland snel Amerikaanse wapensystemen heeft verworven voor acute Oekraïense behoeften, bijvoorbeeld ten aanzien van luchtverdediging. Andere bijdragen aan internationale samenwerkingsprojecten of specifieke donaties die commercieel worden verworven, zoals het Build with Ukraine coproductie-project, worden na realisatie bij de commerciële leveringen opgeteld. De realisatie betreft in deze gevallen de betaling aan het samenwerkingsproject. De levering via dergelijke projecten aan Oekraïne zal op een later moment plaatsvinden.
- NAVO-fonds: Nederland heeft tot op heden € 179 mln. bijgedragen aan het NAVO Ukraine Comprehensive Assistance Package (UCAP). Uit het UCAP levert NAVO niet-letale steun, zoals eerder met de Kamer gedeeld (Kamerstuk 22 054, nr. 377 dd. 16 december 2022 en Kamerstuk 22 054, nr. 387 dd. 13 april 2023).

Industrie

De voortzetting van de militaire steun aan Oekraïne is mede afhankelijk van de industriële capaciteit, aangezien een groot deel commercieel

³ Kamerstukken 36 045, nrs. 243 en 261.

⁴ Overeenkomst inzake Veiligheidssamenwerking tussen Nederland en Oekraïne, 1 maart 2024.

verworven wordt. Op dit moment wordt hard gewerkt aan de opschaling van de Nederlandse en Europese defensie-industrieën om zowel Oekraïne als onze eigen krijgsmacht tijdig van de juiste capaciteiten te voorzien. De verslechterde veiligheidssituatie en het regeneratievermogen van de Russische strijdkrachten vraagt van Europa om minder afhankelijk te worden van anderen. Dit is belangrijk voor ons voortzettingsvermogen en om de toeleveringsketen weerbaarder maken. Daarom blijft het kabinet zich zowel nationaal als internationaal inspannen om de industriële capaciteit te vergroten. Defensie verwerft waar mogelijk bij de innovatieve en hoogtechnologische defensie-industrie in Nederland voor de behoeftes van Oekraïne. Over de nationale inspanningen rondom versnelling en opschaling van de industrie en innovatie wordt uw Kamer geïnformeerd via de STRAIK-D, de actieagenda van de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie.

Een cruciaal onderdeel van het opschalen van de industriële capaciteit is het versterken van de industriesamenwerking met Oekraïne, bijvoorbeeld door directe verwerving bij de Oekraïense industrie. Nederland maakt hierbij gebruik van het «Government to Business»-model toe om de steun aan Oekraïne te coördineren en te controleren. Dit model biedt op dit moment de meest transparante en efficiënte manier om de middelen te beheren en om te waarborgen dat de steun effectief wordt ingezet. Hierdoor heeft Defensie duidelijk zicht op de betrokken bedrijven, kan de voortgang worden gecontroleerd en kan informatie worden verzameld om de steun in de toekomst verder te verbeteren.

Daarnaast faciliteert het kabinet de samenwerking tussen Nederlandse en Oekraïense bedrijven. Zo worden er regelmatig handelsmissies georganiseerd en heeft Defensie op 10 oktober 2025 een Memorandum of Understanding gesloten met de Oekraïense overheid in het kader van het initiatief Build With Ukraine. Deze samenwerking maakt coproductie van Oekraïens materieel in Nederland mogelijk en legt daarmee de basis voor verdere uitwisseling van kennis en expertise tussen beide defensie-industrieën. Op 1 december 2025 hebben Nederland en Oekraïne een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor het eerste coproductie project tussen een Nederlands en Oekraïens bedrijf voor de productie van onbemenste systemen. Dit is van belang om ons productievermogen en de innovaties van het slagveld effectief in te zetten voor zowel Oekraïne als onze eigen krijgsmacht.

Training

De aanhoudende oorlog maakt dat het opleiden van Oekraïense militairen een absolute noodzaak is. Opleidingen stellen Oekraïense militairen in staat de door Nederland en andere partners en bondgenoten geleverde goederen en systemen goed te gebruiken en vergroten de overlevingskansen van de militairen. Nederland blijft doorlopend bezien op welke wijze het beste invulling gegeven kan worden aan de trainingsbehoefte vanuit de Oekraïense krijgsmacht.

Sinds 2022 levert Nederland een bijdrage aan operatie Interflex, een trainings- en opleidingsprogramma in het Verenigd Koninkrijk (VK) gericht op het snel en grootschalig trainen van Oekraïense militairen op het gebied van militaire basisvaardigheden en leiderschapstraining. Tot nu toe zijn via operatie Interflex ca. 60.000 Oekraïense militairen getraind. Daarnaast heeft Nederland gedurende 2025 ook bijgedragen aan het opleiden van ca. 900 mariniers in Roemenië.

Nederland zet bovendien in Duitsland bij het Specialized Training Command (ST-C) onder de EU-trainingsmis­sie voor Oekraïne (EUMAM)

personeel in voor verschillende trainingen, zoals Leopard 1 tankcrew-training en training voor artilleriegeschut-operators van Pantserhouthouwers. Nederland heeft in 2025 bijgedragen aan het opleiden van ca. 650 Oekraïense militairen. Daarnaast zijn gedurende 2025 onder leiding van Nederland en als onderdeel van EUMAM, zowel in Nederland als in andere landen 50 donatie- en specialistische trainingen gegeven aan in totaal ca. 530 Oekraïense militairen. Een substantieel deel van de trainingen is gerelateerd aan de donaties van F-16's en mijnenjagers.

Toetsing

Voor alle leveringen is, waar nodig, een zorgvuldige, maar gezien de uitzonderlijke omstandigheden versnelde, toetsing aan de EU-wapenexportcriteria verricht door de Minister van Buitenlandse Zaken, waarna door de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel een exportvergunning is afgegeven.⁵ Ook bij eventuele nieuwe leveringen zal deze zorgvuldige en versnelde toetsing waar nodig plaatsvinden.

Effecten krijgsmacht

De effecten van de geleverde steun op de gereedheid van de Nederlandse strijdkrachten en op het behalen van de NAVO-capaciteitsdoelen worden, gezien het Nederlands belang van een veilig Europa door Defensie als significant, maar acceptabel beoordeeld. Defensie neemt maatregelen om deze gevolgen zoveel mogelijk te mitigeren. Zo zijn er maatregelen om de aankoop van vervangend materieel te versnellen en wordt project- en inkoopcapaciteit versterkt. Ook weegt Defensie continu de belangen van enerzijds de steunvoorziening aan Oekraïne en anderzijds het belang van het opleiden en training van het eigen personeel. Het kabinet zal ook bij toekomstige verzoeken aandacht houden voor de effecten op de gereedheid, gezien de veranderende veiligheidssituatie waarin de Nederlandse krijgsmacht haar operationele gereedheid moet verhogen.

Europese Vredesfaciliteit

Uit de Europese Vredesfaciliteit (European Peace Facility – EPF) is reeds ongeveer € 6 miljard gecommitteerd aan steun voor Oekraïne. Dit gebeurt onder andere via leveringen van militair materieel van EU-lidstaten uit eigen voorraad, aanschaf bij de industrie en de financiering van de gemeenschappelijke kosten van EUMAM. Daarnaast wordt een deel van de rente-inkomsten over de geïmmobiliseerde Russische centrale banktegoeden (windfall profits) via de EPF uitgegeven aan militaire steun aan Oekraïne. Het gaat tot op heden om twee tranches van in totaal ongeveer € 3,3 mld. (tranche 1 ca. € 1,4 mld. en tranche 2 ca. € 1,9 mld.). Nederland is binnen de tweede tranche als uitvoerder (implementing actor) verantwoordelijk voor het verwerven van € 100 mln. aan drones bij de Oekraïense defensie industrie.

Nederland krijgt voor de geleverde steun tot begin 2023 en voor bijdragen aan de EPF-munitie-initiatieven ca. € 433 mln. gecompenseerd. Hiervan is € 52,8 mln. in 2024 uitbetaald en € 79,7 mln. in 2025. Het is de verwachting dat het resterende bedrag in 2026 en 2027 volgt. Besluitvorming over vergoedingen voor leveringen vanaf Q2 2023 ligt stil vanwege de Hongaarse blokkade op het aannemen van volgende steuntranches. In totaal heeft Nederland tot en met 11 januari 2026 ruim

⁵ De toetsing van specifieke transacties aan de EU wapenexportcriteria kan op verzoek in beginsel vertrouwelijk worden ingezien.

€ 5,5 mld. gedeclareerd. Uw Kamer wordt via de reguliere leveringen-brieven op de hoogte gehouden van declaraties en compensatie via de EPF.

De Minister van Defensie,
D. Yeşilgöz-Zegerius